Lieta Nr. C 31 4167 14

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2015.gada 24.aprīlī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese J.Mauliņa,
ar tiesas sēžu sekretāri D.Kalniņu

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Nordea Bank AB Latvijas filiāles prasībā pret /pers. E/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014. gada 5.septembrī tiesā saņemts prasītāja Nordea Bank AB Latvijas filiāles prasības pieteikums pret atbildētāju /pers. E/ par parāda piedziņu (lietas 7.-9.lapa), lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam nesamaksāto parāda pamatsummu 3 669,56 EUR, aizdevuma lietošanas procentu parādu 553,71 EUR, nesamaksāto līgumsodu 1 797,30 EUR, kā arī piedzīt samaksātos tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nenomaksātās, summas.

Prasības pieteikums motivēts ar to, ka 2011. gada 5.augustā starp Nordea Bank Finland Plc, kuras vārdā darbojās Nordea Bank Finland Plc (turpmāk tekstā – Banka) un atbildētāju tika noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr. 2011-3159-PK (turpmāk tekstā – Līgums), saskaņā ar kuru Banka izsniedza atbildētājam aizdevumu 3 112 LVL apmērā, bet atbildētājs apņēmās samaksāt bankai aizdevumu un procentus. Paskaidro, ka Banka savas saistības izpildījusi, bet atbildētājs savas saistības neizpildīja, tādēļ izveidojies parāds 4 231,28 LVL jeb 6 020,57 EUR, kas sastāv no galvenā parāda 2 578,98 LVL jeb 3 669,56 EUR, nolīgtiem procentiem no 08.08.2011.līdz 25.10.2013., kuru likme pielīgta 16% gadā, kas aprēķināti saskaņā ar Līguma 3.1.punktu 389,15 LVL jeb 553,71 EUR un līgumsoda 1 263,15 LVL jeb 1 797,30 EUR, kas, saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 4.4.punktu, aprēķināti no 25.08.2011. līdz 25.10.2013., piemērojot 0,2% dienā no laikā nesamaksātās summas.

Paskaidro, ka, pamatojoties uz Līguma Vispārīgo noteikumu 1.punkta definīcijām „saistību neizpildes tiesības" un „saistību neizpildes gadījums" un 6.1., 6.1.1., 6.2.punktu, Bankai bija tiesības pieprasīt no atbildētāja nekavējoties samaksāt visu neatmaksāto naudu. Tādēļ 2014.gada 5.februārī Banka ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja tā brīža deklarēto dzīvesvietu nosūtīja atbildētājam brīdinājumu par saistību izpildi. Brīdinājumā noteiktajā termiņā un līdz prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā atbildētājs parādu nav samaksājis.

Uzskata, ka Banka ir pienācīgi izpildījusi savas ar Līgumu uzņemtās saistības pret atbildētāju, bet pēdējais savas saistības nav izpildījis. Norāda, ka pirms vēršanās tiesā strīda risināšanai nav izmantota mediācija. Prasītājs paskaidro, ka savas prasījuma tiesības no Bankas ieguvis saskaņā ar Līgumu par kredītiestādes pāreju.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1590., 1652., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943.pantu.

Atbildētājs /pers.E/tiesā rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis.

Prasītāja Nordea Bank AB Latvijas filiāles pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās. Par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā - nosūtīta pavēste.

2015.gada 7.aprīlī no prasītāja pārstāves saņemts iesniegums. Norāda, ka prasību uztur pilnā apmērā, pamatojoties uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un parāda summu pamatojošiem dokumentiem, lūdz tiesu izskatīt lietu bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes (lietas 48., 49., 50.lapa).

Tiesas sēdē nav ieradies atbildētājs /pers. E/, kuram par lietas izskatīšanas laiku un vietu paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām – nosūtīta pavēste uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu, ko apliecina ieraksts lietas uzziņas lapā (lietas 1.lapa) un ziņas no Tiesu informatīvās sistēmas. Atbildētājam sūtītā pavēste saņemta atpakaļ Jelgavas tiesā, ar norādi „adresāts nebija mājās, atstāts aicinājums", „beidzies glabāšanas laiks" (lietas 37.-39.lapa). Neskatoties uz to, ka pavēste nav izsniegta atbildētājam, tiesai ir pamats atzīt, ka atbildētājs aicināts uz tiesas sēdi atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un 56.^{1} panta prasībām.

Atbildētāja /pers. E/ tiesu nav informējis par saviem neierašanās attaisnojošiem iemesliem, atbildētāja iesniegumi nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti, tiesai nav zināmi viņa neierašanās attaisnojoši iemesli, prasība nav apstrīdēta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.pantu tiesa nolēma skatīt lietu bez prasītāja pārstāves un atbildētāja klātbūtnes, jo nesaskatīja citus Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus.

Motīvu daļa

2014.gada 26.martā starp Nordea Bank Finland Plc un Nordea Bank AB noslēgts apstiprinājums, ka 2014.gada 1.aprīlī notikušās kredītiestādes uzņēmuma pārejas rezultātā (kas notika saskaņā ar 2014.gada 14.februāra pārdevēja Nordea Bank Finland Plc un pircēja Nordea Bank

AB noslēgto līgumu par kredītiestādes uzņēmuma pāreju) pārdevējs - Nordea Bank Finland Plc, Latvijas filiāle nodevis pircējam - Nordea Bank AB Latvijas filiālei un pēdējais pieņēmis visas Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāles saistības, kas izriet no jebkurām tiesiskajām attiecībām.

Novērtējot minēto, tiesa secina Nordea Bank Finland AB, Latvijas filiāle ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju pēc iepriekš minētā aizdevuma līguma (lietas 10., 11.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1793.pantu prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1801.pantu cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru) var noslēgt jebkurā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

Tiesa uzskata, ka minētais cesijas līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, tādējādi saistošs pusēm, līdz ar to prasītājs ir ieguvis prasījuma tiesības pret atbildētāju šajā lietā.

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmo daļu aizmugurisks ir spriedums, pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus.

Novērtējot lietas materiālus tiesa atzīst, ka aizmuguriska sprieduma taisīšana ir pamatota, jo atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību, nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus. Lietā esošie rakstveida pierādījumi un prasītāja pārstāves rakstveida paskaidrojumi atzīstami par pietiekamiem strīda izšķiršanai.

Tiesa uzskata, ka lieta iztiesājama, ievērojot Civillikuma Ievada 3.pantu, kurā noteikts, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

2011.gada 5.augustā starp Nordea bank Finland Plc un atbildētāju /pers. E/ kā aizņēmēju noslēgts Patēriņa Kredīta līgums Nr.2011-3159-PK (lietas 10., 11.lapa), saskaņā ar kuru banka izsniegusi atbildētājam 3 112 LVL kā jaunu patēriņa kredītu uz 36 mēnešiem ar limitu 3 112 LVL cita 05.02.2010. Patēriņa Kredīta līguma Nr. 2010-182-PK dzēšanai, nosakot, ka kapitalizēts parāds pie Patēriņa Kredīta summas. Līgumā noteikts, ka gada procentu likme ir 16% un pēdējā atmaksas diena ir 25.07.2014. Līgumā norādīts, ka Aizdevuma līgums sastāv no Speciāliem noteikumiem un Vispārīgiem noteikumiem. Puses pielīgušas, ka atbildētājam Līguma darbības laika netiek noteikts labvēlības periods, un atbildētājam aizdevums jāatmaksā pa aizdevuma daļā, kas tiek aprēķinātas tā, lai izsniegtais aizdevums tiktu atmaksāts pēc iespējas vienādās daļās laika periodā no labvēlības perioda beigām līdz pēdējai atmaksas dienai. Līgumā atbildētājs apņēmies nodrošināt, ka Līgumā noteiktajās maksājumu veikšanas dienās atbildētāja kontā būtu naudas summa, kas nepieciešama attiecīgā maksājuma veikšanai, un bankai būtu iespējams šo summu debetēt. Tāpat atbildētājs līgumā ir pilnvarojis Banku norakstīt no jebkura aizņēmēja konta naudas summas saskaņā ar pakalpojumu sniegšanas brīdī spēkā esošos Bankas pakalpojumu Cenrādi par visām Bankas veiktajām darbībām, kuras pieprasījis aizņēmējs saistībā ar šo līgumu.

Izvērtējot noslēgto līgumu, tiesa atzīst, ka minētais līgums atzīstams par aizdevuma līgumu Civillikuma izpratnē un, noslēdzot šo līgumu, starp pusēm izveidojušās aizdevuma līguma tiesiskās attiecības. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka aizdevuma līgums noslēgts tiesīgi, bez juridiskiem defektiem, notikusi vienošanās par līguma galvenajām sastāvdaļām, līgumslēdzējiem bija zināms gan līguma saturs, gan paša līguma esamība, puses izteikušas gribu noslēgt aizdevuma līgumu, līdz ar to ir saistošs līgumslēdzējpusēm.

Kredītiestāžu likuma 1.panta 5.punktā noteikts, ka kredīts ir atlīdzības darījums, kurā banka uz rakstveida līguma pamata nodod klientam naudu, un kurš uzliek klientam pienākumu noteiktā laikā un kārtībā atdot bankai naudu.

Civillikuma 1401.pants nosaka, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka saistību priekšmets Civillikuma 1401.panta nozīmē ir aizdotās naudas summas vai attiecīgu atvietojamu lietu atdošana (*K.Torgāns. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008., 81.lpp.*).

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1403.pantu, tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

No šā likuma 1404.panta izriet, ka katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma. Tiesību doktrīnā atzīts, ka tie ir tiesisko darījumu raksturojošie elementi, kuriem jāpastāv, lai tiesiskais darījums būtu spēkā (*sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- R.: Mans Īpašums, 1998, 19.lpp.).*

Saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu, akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Civillikuma 1470.pants nosaka, ka būtisks darījumā ir viss tas, kas nepieciešams tā jēdzienam un bez kā arī pats nodomātais darījums nav iespējams. Tādēļ tādas darījuma būtiskās sastāvdaļas neko nevar pārgrozīt pat arī pusēm savstarpēji vienojoties. Savukārt Civillikuma 1512.pantā noteikts, ka pie katra saistību līguma būtības pieder vienas pusei apsolījums un tā pieņemšana no otras puses (vienpusējs līgums), vai savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm (divpusējs vai vairākpusējs līgums).

Tiesas ieskatā prasītāja un atbildētāja līgums nevar tikt atzīts par spēkā neesošu, arī nav pamata konstatēt, ka līgumā būtu ietverti netaisnīgi līguma noteikumi, jo pušu noslēgtajā darījumā un prasītāja darbībās nav saskatāmas pazīmes, kas norādītu uz to, ka darījuma priekšmets un darbības būtu pretējas likumiem, vai tādas, kuras vērstas uz to, lai apietu likumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Tiesa pievienojas Augstākās tiesas Senāta 12.03.2013. lietā Nr. SKC-108/2013 paustajam viedoklim, ka tiesa ir tiesīga izvērtēt ikvienu līguma noteikumu, lai pārliecinātos, vai tas atbilst labticīguma prasībām.

Nav šaubu, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē atbildētāji ir patērētāji.

Ņemot vērā faktu, ka nav iegūti pierādījumi par to, ka atbildētājs būtu iebildis līguma noteikumiem (Civillikuma 1431.pants), nav pamata atzīt, ka pušu starpā būtu bijis strīds līguma noteikumu apspriešanā un līdz ar ko atbildētājam būtu liegtas tiesības ietekmēt līguma noteikumus. Turklāt, kā secināms no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas, ne katrs neapspriests līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu. Par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms tāds noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi. Tādējādi, tiesai nav pamata atzīt līguma noteikumus par netaisnīgiem attiecībā pret atbildētāju no Patērētāju tiesību aizsardzības

regulējuma viedokļa.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka banka izsniegusi atbildētājam Aizdevuma līgumā, norādītās naudas summas, ko apstiprina atbildētāja paraksti uz līguma, kontu izraksts (lietas 14.lapa) un parāda izvērstais aprēķins (lietas 12.-13.lapa), no kura redzams, ka atbildētājs veicis maksājumus daļējai parāda samaksai. Tiesai nav pamata apšaubīt minēto parāda summu, jo atbildētājs to likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējis, tiesvedības laikā atbildētājs savu aprēķinu tiesai nav iesniedzis.

Tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu veicis regulārus aizdevuma atmaksas maksājumus, ka būtu parādu atdevis pilnībā, kas saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Prasītājam ir tiesības pieprasīt neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 3 669,56 EUR apmērā. Pamatparāda apmērs 3 669,56 EUR apstiprinās ar konta izrakstu, parāda apmērs pierādīts ar pielikumā pievienoto prasības summas aprēķinu (lietas 12.-13.lapa), un tas nav apstrīdēts (Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa) Tiesai nav pamata apšaubīt neatmaksātās aizdevuma pamatsummas apmēru.

Saskaņā ar šā likuma 6.panta trešās daļas 8.punktu ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir aizliegts vienpusēji atkāpties no līguma, izņemot šajā tiesību normā paredzētos gadījumus. Savukārt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta pirmās daļas 3.punktam kredīta devējam nav tiesību pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu.

Tiesa jau iepriekš spriedumā norādīja, ka tai nav pamata uzskatīt pušu minētos pielīgtos līguma nosacījumus par netaisnīgiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē. Turklāt arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] pants pieļauj iespēju kredīta devējam pieprasīt kredīta pirmstermiņa atmaksu, ja notiek kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 dienām.

Tiesas ieskatā, aizliegums vienpusēji atkāpties no līguma pastāv tad, ja pretējā puse (patērētājs) nepārkāpj līguma noteikumus. Ņemot vērā, ka atbildētājs ir pieļāvis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] pantā norādīto maksājumu kavējumu (lietas 12.-13.lapa), banka ir izmantojusi savas Aizdevuma līguma Vispārīgo noteikumu 1. un 6.punktā pielīgtās tiesības (lietas 11.lapa) un ar 2014.gada 5.februāra brīdinājumu no atbildētāja pieprasījusi nekavējoties veikt visu aizdevuma, līgumsoda un procentu samaksu, nosakot termiņu parāda samaksai (lietas 15., 16.lapa).

Kā norādīts tiesību doktrīnā, tad vienpusēja atkāpšanās no līguma var izpausties paziņojumā par līguma termiņa pārcelšanu vai atteikumā to pildīt. Tiesība atkāpties no līguma var izrietēt no līguma rakstura, piemēram, ja kreditors nerada līgumā vai likumā noteiktos priekšnoteikumus parādnieka darbībai (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Mans Īpašums, 2000, 119.lpp.*).

Ņemot vērā to, ka prasītājs pieprasīja atbildētājam kredīta pirmstermiņa atmaksu, vienpusēji pārceldams līgumā noteikto termiņu saistību izpildei, un līdz ar to arī prasītājs anulējis līgumā noteiktos priekšnoteikumus atbildētāja darbībai, tas ir, anulējis atbildētājam labvēlīgos aizdevuma atmaksāšanas noteikumus maksājumu veikšanai noteiktajos termiņos līdz 2014.gada 25.jūlijam, tad tiesa secina, ka ar kredīta pirmstermiņa atmaksas pieprasīšanu prasītājs ir vienpusēji atkāpies no līguma, un līgums uzskatāms par izbeigtu 2014.gada 20.februārī, kā to norāda prasītājs.

Saskaņā ar Civillikuma 1946. pantu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Kā secināms no lietas materiāliem, aizdevējs ir izvēlējies līgumā pielīgtās tiesības un izbeidzis aizdevuma līgumu, vienpusēji atkāpjoties no aizdevuma līguma un pieprasot nekavējošu saistību izpildi, proti, samaksāt aizdevuma pamatparādu, nesamaksātos aizdevuma lietošanas procentus un līgumsodu.

Tiesa uzskata, ka izbeidzot līgumu vienpusējā kārtā pirms galējā aizdevuma samaksas termiņa iestāšanās un prasot tūlītēji atmaksāt aizdevuma pamatsummu, izbeidzas arī prasītāja naudas summas lietošanas atvēlējums.

Pastāvot šādam apstāklim, tiesas ieskatā, prasītājam ir tiesības prasīt līgumiskos procentus, kuru maksāšanas pienākums bija radies pirms galvenās saistības vienpusējas izbeigšanas.

Aizdevuma Līguma Vispārīgo noteikumu 3.punktā (lietas 9.lapa) atbildētājs apņēmies atmaksāt prasītājam izsniegto aizdevumu un procentus pēc fiksētās gada procentu likmes. Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja kavēto procentu maksājumu no 08.08.2011. līdz 25.10.2013. 553,71 EUR, kas atbilst judikatūrai (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC – 644/2013*).

Novērtējot minēto, tiesai ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja prasītāja labā neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 3 669,56 EUR un aizdevuma lietošanas procentus no 08.08.2011. līdz 25.10.2013. 553,71 EUR (lietas 12.-13.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Civillikuma 1721.pantu, ja kāds izpilda tikai daļu no savas saistības, tad tomēr viņam jāsamaksā viss līgumsods, bet ne tikai samērīga daļa.

Civillikuma izpratnē līgumsods ir saistību tiesību pastiprinājums saistības neizpildīšanas vai pienācīgas neizpildīšanas gadījumā, kas pastiprina konkrētas personas saistību vai nodrošina saistību izpildi un pastāv kā civiltiesisks sods.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams (*K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115.lpp.*).

Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips.

Līguma Vispārīgo noteikumu 1. un 4.4.punktā puses pielīgušas, ka, ja aizņēmējs savlaicīgi neveic kādu aizdevuma līgumā noteikto maksājumu, atbildētājam jāmaksā prasītājam nokavējuma līgumsods. Nokavējuma līgumsods aprēķināms par laika periodu no attiecīgā maksājuma veikšanai noteiktās dienas (to ieskaitot) līdz dienai, kad šis maksājums ir samaksāts (to neieskaitot). Pielīgts, ka nokavējuma līgumsods ir 0,2% dienā no laikā

nenomaksātās summas. Nokavējuma līgumsoda samaksa neatbrīvo atbildētāju no aizdevuma līgumā noteikto saistību izpildes (lietas 11.lapa).

Tiesa atzīst, ka jāņem vērā tiesu prakse, kas satur norādi, ka līgumsods nevar kļūt par nepamatotas iedzīvošanās iespēju sakarā ar cita subjekta kļūdām, neizdarību vai pat apzinātu pārkāpumu. Tā kā atbildētājs pieļāvis prettiesisku līguma pārkāpumu, jo nav atmaksājis prasītājam aizdevumu, tiesa uzskata, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Ar prasības pieteikumā norādītajiem un prasībai pievienotajiem parāda summas aprēķiniem (lietas 12.-13.lapa) pierādīts, ka atbildētāja /pers. E/ līgumsoda parāds no 25.08.2011. līdz 25.10.2013. ir 1 797,30 EUR.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC – 644/2013 ar atkāpšanos no līguma vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu likumisks (likumā noteikts). Līgumsods šādā situācijā Civillikumā nav noteikts.

Ar šo spriedumu Senāts atkāpjas no judikatūras un izdara precizējumu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Tiesai nav pamats apšaubīt prasītāja iesniegtajos pierādījumos norādīto, ka atbildētājs pēdējo maksājumu veicis 2012.gada 18.jūnijā 20 EUR apmērā (lietas 13.lapa). Tiesa no pierādījumiem lietā secina, ka atbildētājs maksājumus ar kavējumiem veicis ilgstoši. Savukārt prasītājs savu tiesību, saskaņā ar Patēriņa Kredīta līguma Nr. 2011-3159-PK Vispārīgo noteikumu 1. un 6.punktā pielīgto, vienpusēji pirms termiņa izbeigt līgumu izmantoja 2014.gada 5.februārī, no līguma atkāpjoties ar 2014.gada 20.februāri, kaut gan no Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas redzams, ka Valmieras rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese 2013.gada 14.maijā atstājusi bez izskatīšanas prasītāja 2013.gada 2.aprīlī iesniegto pieteikumu pret atbildētāju par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, jo parādniekam nav bijis iespējams izsniegt brīdinājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu tiesa var parādnieku atsvabināt no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām gadījumos, kad viņu nevar vainot ne uzmanības trūkumā, ne vispār vieglprātībā vai nolaidībā, vai kad izpildīšana nav notikusi nepārvaramas varas dēļ.

Vērtējot prasījumu par līgumsoda piedziņas pamatotību, tiesa ņem vērā Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 6.novembra spriedumā lieta Nr. C15293409 un 2012.gada 29.novembra spriedumā lieta Nr. C15225811 izdarītās atziņas, ka divi gadi ir pārāk ilgs laika periods jautājuma izlemšanai par līguma pārtraukšanu. Šāds laika periods neatbilst normālai banku praksei, jo parasti bankas (pie līdzīgiem līguma nosacījumiem par tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma) izlemj jautājumu par atkāpšanos no līguma 2-3 mēnešu laikā no brīža, kad aizņēmējs sāka kavēt saistību izpildi. Tiesa pievienojas Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas izdarītajām atziņām, ka šādas aizdevēja rīcības rezultātā radīta situācija, kas ir neizdevīga aizņēmējam, jo gadījumā, ja aizdevējs saprātīgā termiņā būtu izlēmis jautājumu par atkāpšanos no līguma, līgumisko procentu un līgumsods pieaugums būtu mazākā apmērā.

Jautājuma izlemšanu par aizdevēja pielīgto tiesību izmantošanu vienpusēji izbeigt līgumu tikai 2014.gada 5.februārī tiesa nevērtē kā tiesību godprātīgu izlietošanu. Turklāt tiesa no pierādījumiem lietā secina, ka nav pamata uzskatīt, ka arī atbildētājs ir pietiekami aktīvi rīkojies, la ar savām faktiskām darbībām samazinātu parādu bankai vai saskaņā ar līguma nosacījumiem atdotu aizdevumu pirms termiņa. Pie šādiem apstākļiem atzīstams, ka pusēm jāuzņemas līdzatbildība par minētās situācijas sekām. Līdz ar to tiesa uzskata par taisnīgu strīda risinājumu, atbrīvojot atbildētāju daļēji no līgumsoda samaksas pienākuma, noteikt atbildētājam pienākumu samaksāt līgumsodu no 25.08.2011. līdz 25.10.2013. ½ no 1 797,30 EUR jeb 898,65 EUR.

Tiesai nav pamata atzīt, ka būtu pārkāptas atbildētāja, kā patērētāja, tiesības.

Pie apstākļiem, kad atbildētājs nav izteicis nekādus pamatotus, argumentētus un pierādītus iebildumus prasītājam vai arī tiesai Aizdevuma līgumu apspriešanas sakarā, tiesai nav pamata uzskatīt, ka pusēm par to pastāvētu domstarpības. Turklāt, kā secināms no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļas, un kā tas spriedumā norādīts iepriekš, ne katrs neapspriests līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu.

Tiesa uzskata, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenamais līgumsods 898,65 EUR apmērā vērtējams kā samērīgs un taisnīgs arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā, ņemot vērā nokavētā perioda ilgumu un pamatparāda apmēru, līgumsoda funkcijas, kā arī to, ka pienākums maksāt līgumsodu iestājas atbildētāja līguma saistību nepildīšanas rezultātā un nav pretrunā labas ticības principam.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

Novērtējot teikto, un apstākli, ka saskaņā ar Civillikuma 1838.panta nosacījumiem atbildētājs nav pierādījis, ka atdevis prasītājam parādu, tiesa uzskata, ka ir pierādīts, ka atbildētājs nav pildījis ar līgumu uzņemtās saistības, kas ir pamats pamatparāda, līgumisko procentu un līgumsoda samazinātā apmērā piedziņai.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības saņemt 6% (likumiskos procentus) gadā no piespriestā, bet vēl nepiedzītā, pamatparāda 3 669,56 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 475,56 EUR (lietas 4., 5.lapa), maksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,94 EUR (lietas 6., 30.lapa).

Tā kā prasījums apmierināts daļēji, no atbildētāja tiesas izdevumi piedzenami proporcionāli: valsts nodeva 404,56 EUR (kas aprēķināta sekojoši: prasības summa ir 6 020,57 EUR jeb 100%; apmierinātā prasības summa ir 5 121,92 EUR (3 669,56 EUR + 898,65 EUR + 553,71 EUR), kas ir x; x = 5 121,92 EUR x 100/6 020,57 EUR= 85,07%; 85,07% no 475,56 EUR = 404,56 EUR); ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu 5,05 EUR (kas aprēķināta sekojoši 85,07% no 5,94 EUR), kopā 409,61 EUR.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,14 EUR apmērā, kas ir starpība starp lietā aprēķinātajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (9,08 EUR) un prasītāja samaksātajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (5,94

EUR) (lietas 2.lapa).

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms 7 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. E/ personas kods /personas kods/, par labu Nordea Bank AB, Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103749473, pamatparādu 3 669,56 EUR, līgumiskos procentus no 08.08.2011. līdz 25.10.2013. 553,71 EUR, līgumsodu no 25.08.2011. līdz 25.10.2013. 898,65 EUR un tiesas izdevumus 409,61 EUR, iemaksājot tos prasītājam SIA „Paus Konsults" kontā LV89NDEA0000080526216.

Noteikt Nordea Bank AB, Nordea Bank AB, Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103749473, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% (seši procenti) gadā no piespriestā, bet vēl nepiedzītā, pamatparāda 3 669,56 EUR.

Prasību daļā par līgumsoda 898,65 EUR piedziņu noraidīt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. E/ personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,14 EUR, kuru iemaksa jāveic: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu atbildētājam labprātīgai sprieduma izpildei 7 (septiņu) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Pilna spieduma sastādīšanas datums – 2015.gada 8.maijs.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Jelgavas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese J.Mauliņa